

Bisse, 1903. október 8. – Herndon, Virginia, USA, 1979. június 12.

Kisparaszti családból származott, szülei 12 kat. hold földön gazdálkodtak. Hat elemi végzet. Huszonnyolc éves koráig szülei földjén dolgozott, de mellette napszámot, favágást, fuvarozást is vállalt. Földjét később vásárlással 22 kat. holdra egészítette ki. Az 1920-as évek elejétől cikket írt a helyi lapokba, 1929 januárjától már a Pesti Hírlap is közölte paraszti tárgyú írásait, amelyekkel országos hírnevet szerzett magának. Megírta szülőfaluja monográfiáját, amellyel aranyérmet szerzett a Faluszövetség pályázatán. 1924-ben lépett be a Nagyatádi-féle kisgazdapártba, 1928-tól 1930 júliusáig a párt Baranya vármegyei alelnöke. 1930-ban másokkal együtt megalakította az ellenzéki Független Kisgazdapártot, amelynek 1930. október 12-étől 1945. augusztus 20-ig főtitkári tisztét töltötte be. 1933-tól 1935-ig a Független Kisgazda című hetilap szerkesztője. A Baranya vármegyei törvényhatósági bizottság tagja. 1935-ben a választásokon a siklósi kerületben 319 szavazattal maradt alul. 1939-ben a kisgazdapárt Baranya megyei listáján listavezetőként képviselővé választották. Egyik kezdeményezője volt a Magyar Parasztszövetség létrehozásának, 1941. szeptember 28-tól 1943. november 3-ig az elnöki posztot is betöltötte. A háború alatt szerepet vállalt a függetlenségi mozgalomban, a Magyar Történelmi Emlékbizottság tevékenységében, aláírta annak kiáltványát. Támogatta a Független Kisgazdapárt és a Szociáldemokrata Párt közeledését, majd a pártszövetség megkötését. A német megszállás idején, 1944. április 12-től október 10-ig a Gestapo foglya volt. 1944. október 15-én a Lakatos-kormány szabadlábra helyezte. A Szálasi-puccs után illegalitásba vonult. 1945. január 18. után azonnal hozzákezdett a kisgazdapárt és a Magyar Parasztszövetség újjászervezéséhez; 1945 áprilisától a Magyar Parasztszövetség, 1945. augusztus 20-tól az FKGP elnöke. 1945. január 20-tól a Budapesti Nemzeti Bizottság tagja. 1945. április 2-án választották be az Ideiglenes Nemzetgyűlésbe, szeptember 6-tól a nemzetgyűlés politikai bizottságának is tagja lett. Fontos állami tisztségeket töltött be: 1945 áprilisától az Országos Földbirtokrendező Bizottság alelnöke, májustól az Országos Gazdasági Tanács, május 24-től a Legfelső Honvédelmi Tanács tagja; 1945. május 11-től november 15-ig újjáépítési miniszter. 1945. október 7-én beválasztották a budapesti törvényhatósági bizottságba. 1945. november 4-én nemzetgyűlési képviselő lett, november 29-től 1946. február 5-ig a Nemzetgyűlés elnöke; egyidejűleg 1945. december 7-től 1946. február 2-ig a Nemzeti Főtanács tagja. 1946. február 4-től 1947. június 2-ig miniszterelnök. A Magyar Kollégiumi Egyesület díszelnöke és a Magyar–Jugoszláv Társaság társelnöke volt. Mint miniszterelnök tartotta magát a pártközi megállapodásokhoz, s jó kapcsolatot tartott fenn a koalíciós pártok vezetőivel, valamint a szovjet, az angol és az amerikai követekkel. Ellenezte mind a háború előtti konzervatív ellenforradalmi rendszer restaurálását, mind a baloldali pártok hatalmi törekvéseit, a proletárdiktatúra megteremtését. 1946 őszétől polgári demokratikus alapon a fennálló politikai rendszer konszolidálására törekedett. A paraszti magántulajdont féltve ellenezte a hároméves terv bevezetését és a bankok államosítását. 1947. június 2-án Svájcban, ahol szabadságát töltötte, a Magyar Kommunista Párt zsarolására lemondásra kényszerült és külföldön maradt. Az FKGP Politikai Bizottsága 1947. június 3-án kizárta a pártból, október 7-én megfosztották állampolgárságától. 1948-ban vagyonát is elkobozták. Az Egyesült Államokban telepedett le, a Washingtontól nem messze fekvő kisvárosban, Herndonban élt. 1947-től

1951-ig farmerkedett. Kezdettől fogva részt vett a magyar politikai emigráció tevékenységében. A Magyar Nemzeti Bizottmány alapító tagja, helyet foglalt annak végrehajtó bizottságában, majd 1955-től 1957-ig a szervezet alelnöke. A Magyar Parasztszövetség Emigrációs Szervezetének elnöke, a Parasztszövetségi Értesítő (1949-től) szerkesztője. 1957-ben beválasztották a strasbourgi Forradalmi Tanács Intéző Bizottságába. 1958-tól a Magyar Bizottság tagja. 1947-ben részt vett a Nemzetközi Parasztunió megalakításában, amelynek 1949–1964-ig alelnöke, 1964-től 1970-ig elnöke volt. 1954-ben közreműködött az Európai Rab Nemzetek Közgyűlésének megszervezésében. 1954-ben, 1955-ben, majd 1962-ben az USA külügyminisztériumának felkérésére távol-keleti körutat tett. 1963-tól 1970-ig mintegy négyszáz amerikai egyetemen és college-ben tartott előadást. A Kaliforniai Egyetem (Berkeley) 1957-ben díszdoktorává avatta. 1970-től visszavonult a politikai tevékenységtől. Kiállt a magyar koronázási ékszerek hazaadása mellett. Vörös Vince kezdeményezésére, Bognár József közbenjárásával a Magyarok Világszövetsége előkészítette hazalátogatását, melyet tragikus hirtelenséggel bekövetkezett halála akadályozott meg.